ANUL V. ARAD, Duminecă 28|15 Februarie 1915. Nr. 36.

ABONAMENTUL:
Pe un an . . 28.— Cor.
Pe jumătate an 14.— „
Pe 3 luni . . 7.— „
Pe o lună . . 2.40 „
Pentru România și străinătate:
Pe un an . . 40.— franci.
Telefon
pentru oraș și interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA
și ADMINISTRȚIA
Strada Zrinyi Nrul 1/a

INSERȚIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțumite publice și Loc deschis costă șirul 20 fil.

Manuscriptele nu se înapoiază.

„Tarograd"

De **Mihail Gaspar.**

Decemvrie, 1790. Vechea cetate turcească dela Dunăre, Ismailul, dormia liniștită sub covorul alb al zăpezii atotcutropitoare. Crivățul de miază-noapte, gonind nebun peste stepele Ucraniei, asămui întinsele bălți din Bugeac și, întinsese pantera groasă de ghiață peste sânii Dunărei bălae.

Sub lințoliul alb, vechiul Șmil al Moldovei, Ismailul, odihnea liniștit sub ruinele sale pe cei cincizeci și trei de mii de Ruși și Turci, cari se așternuseră morții în noaptea de 10 spre 11 Decemvrie a anului 1790, cu prilejul asaltului furtunos, comandat de marele Șuvorow. De pe minaretul celei mai mari moschee flutura, în bătaia Crivățului stindardul Catarinei II „mama imperiului".

Către sfârșitul lui Decemvrie, o sanie simplă, trasă de șase cai de stepă și, escortată de o sotnie de cazaci cubani, traversă ca o fantoamă șesul basarabean venind dinspre Prut și, năzuind spre Ismail.

Când sania se apropie de cetate, se dete alarma în toate cazărmile. Garnizoana trecu sub arme. Tobele vuiau, goarnele țipau „onorul", iar tunurile bubuiau.

Șuvorow aștepta cu ștabul său înaintea porții cetății sania, care se apropia rapid.

In fața generalilor sania opri și, din mulțimea cojoacelor se desfăcu un oștean impunător, cu fața suptă, cu trăsuri aspre. Era, Grigori Alexandrovici Potemkin!!

Generalisim, favoritul Catarinei, atotputernic în Rusia. Venise din Iași unde-și avea cartierul general în acest răsboi cu Turcii.

Felicită pe „tăticul" Șuvorow, trecu în revistă trupele cari îl salutau sgomotos și, însoțit de Șuvorow urcă meterezul porții ce dedea spre Dunăre.

De aici privirea se perdea departe în zarea nemărginitelor bălți dunărene, amorțite sub pătura de ghiață și zăpadă.

Potemkin ceru luneta și își adânci cu desăvârșire privirea în zarea fumurie spre miază-zi, unde se vedeau, plutind parecă, lungi dungi surii, în aerul neguros.

După un restimp el luă luneta și privi întrebător spre Șuvorow.

Acesta ghicise gândurile generalissimului și îi răspunse liniștit:

— Cea din stânga e Tulcea, în dreapta Isaccea, poarta Tarogradului.

Potemkin — oftă și nu zise nimic.

*

Septemvrie, 1791. Soarele de toamnă, arunca din belșug căldura sa târzie, peste stepa basarabeană. Cât poate cuprinde ochiul nici un copac, nici o verdeață. Numai stepa imensă, fără margini, cu covorul ei de iarbă galbenă, pârjolită de dogoreala verii. In depărtări reflex slăbit de sunet de talangă, din vre-o surpătură nechezat de cal. Incolo liniște peste întregul acesta de pământ negru, gras, virgin.

Dinspre Prut, luând direcția spre Nistru, venia în galopul celor șase cai, sub escortă mare de cazaci, în această dimineață de toamnă o caleasă bogat împodobită.

Nefiind drum, surugii, țineau oblu calea în fața soarelui.

Deodată fereastra calesei se deschise brusc și o femee tânără striga îngrozită la surugii să oprească.

Caleasa opri. Cazacii sărind din șea, alergară încunjurând caleasa. Ușa se desfăcu și din internul ei, se dete jos cu mare greutate un ofițer superior, cu trese de aur. Era suferind rău. Cazacii descoperiră capetele, iar tânăra femee strigă îngrozită să se întindă repede un pat pe pământul uscat. Cazacii aruncară mantalele lor pe pământ, înfipseră patru lănci la cele patru colțuri și atârnară deasupra un covor, construind astfel un cort, care putea scuti pe bolnav de arșiță. Cu un gest obosit ofițerul se întinse pe mantalele cazacilor. Peptul începu să-i salte ca un foi, mânat de o putere nevăzută. Pe fruntea pală, bumburei de sudoare rece se îngrămădeau tot mai des.

Copiii sălbateci ai stepei, cazacii, steteau de jur împrejur tăcuți, învârtind cușmele sooase în mișcări nervoase.

Bolnavul încercă să se ridice, dar nu fu în stare.

Ochii i se împăenjiniră, lumina se înfrânse într'înșii. Femeea țipă îngrozită.

Un cazac bătrân, cu barbă căruntă patriarhală, scoase dela oblâncul șelei o luminărică de său, dete foc la iască, ațiță un mic focșor din un mănunchiu de iarbă uscată, aprinse fitilul și se apropie de bolnav.

Ofițerul holbă ochii pe jumătate stinși la cazac, apoi la luminărică, și cu un gest resignat întinse mâna după dânsa...

Cazacii îngenunchiară și bătrânul sotnic, începu într'un bas adânc să reciteze: *Tatăl nostru....*

In marele dom al naturei slobode se desfăcea clipă de clipă, un suflet...

Rugăciunea ondula ca o coloană de fum

Lui Craiu Ardeal i-am dus coroană!

Și am cerșit din casă-'n casă
La-acei ce-acasă-au mai rămas
S'adun să-ți fac coroană scumpă
Ardealule fără de glas!

...E toată biata avuție
Ce-o are cel ce ți-o trimite
Podoabele-i din suflet smulse-s
Și 'n roșii lacrimi sunt stropite!

Povestea ei de-ar ști-o lumea
Necată 'n plâns ar asculta!
...Ardealule să-ți spui povestea
Și toată tânguirea ta!

Să curgă-a lacrimilor mare
Pământu-'l scalde, să-l înece
Căci plânsul nost nu-i plânsul dulce
Al unei clipe, care trece.

Ci veacuri lungi își spun povestea
In rostul lacrimelor roșii
Căci zestre grea ni le lăsară
Părinții noștri și strămoșii!

...Și 'n hohotul a toată lumea
Ca un erou să mă ridic
Să strig să știe lumea cine-i
Al neamurilor mucenic!....

*

Ardealule să-mi dai coroana
S'o duc la vetre înapoi
Las! de durerea noastră sfântă
Să plângem numai noi de noi.....

O. HULEA.

O îmmormântare de clasa IV-a.

(Nuvelă).

Din lumea micilor funcționari.

De **Petru Vulcan.**

In ziua aceea șeful intrase în birou înaintea secretarului său și când acesta își făcuse apariția, șeful l'a întimpinat cu vorba:

— Popa ne-a părăsit....

— Care Popa?

— Popa al nostru, *„săracul om"*, sublinie șeful, continuându-și de zor lucrul pe biroul său, pe când secretarul își concentra atenția asupra unui ordin rezolutiv al șefului pus pe petiția soției lui Popa, care suna:

„Domnul secretar este rugat de a se ocupa cu înmormântarea și de a interveni pe lângă autoritatea respectivă pentru acordarea unui mic ajutor bănesc văduvei defunctului, cum și pentru înmormântarea sa grăuită, deoarece familia se găsește în absolută lipsă de mijloace".

(ss.) **C. L.**

Secretarul tocmai acum se luminase despre cele ce s'au întâmplat — nefiind vorba de părăsire de serviciu, ci de moartea lui Popa....

Așa dar Costache Popa, omul muncei, al datoriei și al cinstei murise!

Dar cum se face una ca asta, își zise secretarul, nevrând par'că să se increază vestei acesteia ce i-o comunicase șeful cu tonul cel mai natural din lume. Acum două zile, bietul Popa, venise la birou — era în ajunul anului nou.

Intr'o mână ținea o sticlă cu eter pe care o desfunda din când în când și o aducea la nas, iar din buzunarul paltonului scosese o altă sticlă mai mare, se așezase pe scaunul vacant dela biroul de alături și începu a vorbi secretarului:

— M'am îmbolnăvit dle secretar, uite cum mă înec....

Aduse iar la nas sticla cu eter și tăcu câteva momente, din cauza unei flegme ce-i fierbea în piept și de care nu se putea scăpa cu nici un chip să se mai ușureze. Secretarul tocmai acum băga de seamă că, sărmanul Popa e rău bolnav. Așa se și explică cum, el care altedăți nu s'ar fi așezat pe scaun fără permisiune, el, care fusese deprins cu disciplina aceea de fer, de a respecta ierarhia, în timp de 12 ani, cât slugise

de tămâe în aerul de dimineaţă spre bolta albastră curată, a ceriului senin.

Cu mişcări, nervoase bolnavul desfăcu tunica şi scoase o cruciuliţă de aur, cu chipul mântuitorului. Tremurând o duse la buze, o sărută şi pierzându-se pe o clipă, bolborosi: *Oţakow.... Ismail... Ţarograd!*

Şi-şi dete sufletul.

Cazacii grăiră în cor:

— *„Dumnezeu să ierte pe Grigori Alexandrovici Potemkin binefăcătorul nostru"*

Sub cortul de mantale, zăcea în mijlocul stepei, trupul neînsufleţit a celui mai puternic om al domniei Catarinei.

*

Bătrânul mareşal Şuvorow, primi la Iaşi vestea morţii lui Potemkin. Bătrânul se închină, îşi făcu cruce şi lăcrimând a rostit profeticele cuvinte: „Dumnezeu să-i fie milostiv! S'a mântuit de acum cu planurile noastre cu Turcia! Nu noi vom îndepli proiectul cel mare... nu... nepoţii, strănepoţii noştri... da... da... Turcii părăsesc Bosforul.... îl părăsesc."

*

Mi-am revocat în memorie aceste crâmpee acum, citind vorbirile rostite în dumă de Sassanov şi Goremykin, referitor la planurile Rusiei cu Dardanelele.

Am fixat anume însă amănuntele de mai sus şi pentru a corege o eroare care supără. Vorbind anume de planurile Rusiei faţă de Turci, se menţine părerea ca şi cum acest plan ar fi făcând parte din „testamentul lui Petru cel mare".

Aici e eroarea. Petru cel mare n'a năzuit spre Marea-Neagră nicicând. Dânsul avea aţintită privirea spre Nord şi spre... Indii.

Doar a fost cel dintâi Ţar care a visat vechiul drum de caravane, peste lacul Aral, spre Sir-şi-Anm-Daria către Indii. A şi trimis o expediţie să caute acest drum sub conducerea generalului prinţ Alexandru *Cercaskij*, expediţiune cu sfârşit tragic, întrucât hanul din Chiwa surprinzându-o o nimiceşte.

Sub Catarina II se zămisleşte şi anume, în creerul lui Potemkin ideia întinderii stăpânirei moscovite asupra Mării-Negre şi asupra Ţarogradului. Potemkin pentru a face mai plăcut planul, împărătesei Catarina, se foloseşte de mişcarea Grecilor spre libertate. Isteţ, Potemkin dirigue privirea Grecilor asupra nepotului împărătesei, marele duce Constantin, ca asupra viitorului împărat al Bizanţului, ca Constantin al III în scaunul Paleologilor.

Catarina acceptă. Micul prinţ primeşte doică greacă, instructor grec; întreaga curte şi suita se compune din Greci pribegi.

La curtea Catarinei încă se imitează tot ce e grecesc. Lumea „bună" învaţă greceşte, se declamează greceşte, se traduc autori greci. La Gatşina se formează un corp de cadeţi greci.

Acesta a fost rezultatul „proiectului oriental" a lui Potemkin în „teorie".

In practică: *cade teritorul Tatarilor cubani. Cade Crimea.... cade Basarabia...*

In perspectivă... *Moldova şi Muntenia...* un timp poate sub sceptrul lui Grigori Alexandrovici-Potemkin...

Cu căderea Ismailului „proiectul grecesc" a lui Potemkin făcu un pas enorm înainte.

In principatele române inima „patrioţilor" se strânsese de spaimă.

După Ismail căzu şi Măcinul şi venia rândul Tulcei şi Isaceei...

Dumnezeu însă a voit altcum...

Cu moartea lui Potemkin s'a oprit, deşi nu pentru totdeauna, cel puţin pe un timp, nizuinţa Rusiei spre Bosfor.

Şuvorow a avut dreptate... Cu moartea lui Potemkin a căzut proiectul în apă. A venit întocmai cum a zis bătrânul mareşal: „Nu noi vom îndeplini proiectul... nepoţii... strănepoţii..."

Şi iată că în mijlocul furtunei, din asurzitorul bubuit de tun al actualului răsboiu, străbate strident glasul „strănepotului" Sassanow, reclamând realizarea visului din bătrâni, Bizanţul Paleologilor, Ţarogradul lui Oleg.

Şi întocmai ca acum o sută douăzeci şi cinci de ani, şi azi, *dorinţa* lui Sassanow constitue acelaş pericol pentru regatul dela gurile Dunării, ca „proiectul" lui Potemkin la 1790 pentru Moldova şi Valahia.

Dumnezeu însă va griji şi acum ca şi atunci de poporul său.

Şi prea se poate că paznicii dela Dunăre: Ismailul şi Chilia, să audă chiot românesc; Ilotinul, Soroca, Bender şi Ak-kermanul lui Ştefan-cel-mare să vadă fluturând steag românesc, pe vechiul pământ furat, dar Ţarogradul va rămânea şi pentru mai departe un vis fermecător, dar numai un vis, al sufletului moscovit.

Ţarogradul nu poate fi rusesc.

Jertfa Românilor pentru tron şi patrie!

Lista soldaţilor Români din comuna **ŞIBIŞENI**, suburbiul Vinţul de jos, comitatul Alba-inferioară, pe câmpul de luptă.

Petru Androne, necăsătorit, are mamă
Niculae Ispas, necăs., are tată
Petru Ogărar, serg.-maj., necăs., are mamă
Avram Ogărar, necăs., are mamă
Achim Muntean, căsătorit ,are 2 copii
George Bogăţan, căs. are 4 copii
Ioan Voina I. Irimie, june, prisonier
Nicolae Voina I. Irimie, căs., are 1 copil, rănit
Ioan Puclişan căs., are 2 copii
10 Iacob Ghervasiu, căs., are 3 copii
Avram Stinea I. Ion, june
Ioan Dreghiciu, june
George Căzan, june
Niculae Zdrenghea, căs., are 1 copil
Ioan Şibişan, căs., are 1 copil, mort
Iacob Sincu, căs., are 4 copii
Ioan Zdrenghea, june
Ioan Şincu I. Nicolae, june
Ioan Şincu stanii, june, rănit
20 Niculae Şincu stanii, căs., are 2 copii
Ioan Pienar, sergent-major june, prisonier
Nicolae Pienar, căs., are 2 copii

satului în calitate de şef de secţie în corpul jandarmeriei; ah, da, Costache, acel împiegat priceput, cinstit şi supus ştiuse ce e disciplina şi ordinea.

Acum însă slăbit de boală, n'a avut vreme şi nici putinţă să-şi ceară permisie dacă poate sau nu să ia loc pe scaun lângă superiorul său...

Secretarul veni lângă el, îl examină cu atenţie şi văzându-l cum se chinuieşte, îi zise:

— De ce ai mai venit la serviciu, dacă eşti aşa de bolnav?

Popa îşi desfăcuse vesta şi gulerul cămăşei în speranţa că va imagazina o cantitate de aer suficient să nu se înăbuşe.

— Din ce ţi-a provenit?

Acum îl mai slăbi tusea şi putu vorbi:

— Din alergătură multă, dle secretar, şi supărare.....

D. dr. mi-a recomandat linişte şi odihnă... De aceea am venit la d-v. să vă pui în curent cu boala mea şi să-mi motivaţi lipsa dela serviciu...

Vorbea ca un om care sufere de năduf, sacadat şi stins, iar tusea din pieptu-i slăbit îl chinuia grozav.

— Du-te degrabă acasă omule şi te odihneşte, căci d-ta ai nevoie de căutare; cât despre serviciu să n'aibi nici o grije şi dacă crezi că ţi-a fi mai comod, merg cu dta la doctorul primar al spitalului să te instalezi acolo pentru câteva zile, unde sunt sigur că te vei face bine.

Sărmanul Popa, zâmbi fericit de bunăvoinţa secretarului. In labirintul nevoilor sale zărise o rază de lumină care-i venea dela un om ce nu-şi luase aere de şef faţă de dânsul, ci se manifesta ca un bun prieten. In acest moment de încurajare îşi neteza mustaţa lui încă neagră, lungă, regulată şi blajină. Ba la un moment dat şi o răsuci şi îi stete înfoiată ca în vremuri bune când era mai tânăr, deşi nici acum nu era bătrân, căci la vârsta de 34 de ani omul n'a atins încă culmea bărbăţiei. Se sculă mai liniştit de pe scaun, scoase sticla cea mare din buzunarul paltonului şi zise:

— Mă duc până la farmacie să mai iau o doctorie pentru a putea să mă uşurez de tuse. Am mai luat şi mi-a făcut bine... şi vă mulţumesc dle secretar, pentru bunăvoinţa ce mi-aţi arătat. După anul nou, dacă nu vă supăraţi, am să vin să vă rog să mergem la spital...

— Cu plăcere dragă domnule Popa. D-zeu să-ţi ajute să te faci bine.

Şi secretarul îl urmări lung cu privirea cum bietul om dispăru prin curte legănându-se şi oprindu-se din când în când să o rupă cu tusea.

Şi acum, a doua zi a anului nou, şeful care lucra de zor, i adusese vestea că Popa a murit...

O... pe acest om care-şi cunoscuse subalternul şi-i ştia nevoile, familia, copilaşii, îl năucise!

Fără a întârzia dar mult, îndoi în patru petiţia văduvei cu ordinul şefului, formulă la repezeală o listă de subscripţie benevolă — pentru a se putea ajuta familia mortului şi plecă.

Pe drum, se gândea la ticăloşia soartei majorităţei funcţionarilor administrativi: azi în slujbe, mâine înlocuiţi la fiecare schimbare de regim şi lăsaţi la voia întâmplărei — nerămânându-le altă cale decât cei cu conştiinţa mai elastică să aleagă drumul necinstei, iar cei de felul sărmanului Popa să moară... Ce soartă amară pentru toţi cei la fel cu el să fie înmormântaţi cu talerul!

Acest presentiment îi face pe cei mici, că deşi se găsesc după sfintele sărbători ale Naşterei Domnului, să sacrifice cel din urmă franc, ba unii dau doi şi trei şi 'n câteva minute se strâng prin listă vre-o 60 lei, buni să orienteze pentru câteva zile pe sărmana văduvă a celui dus, care nu vede decât întunerec înaintea ochilor, în halul în care a lăsat-o defunctul, care avea de gând să găsească un mic împrumut până la leafă, să mai cumpere o sută kgr. lemne de foc tăiate, şi vre-o câteva bucăţi de brichete, deoarece cărbunii cardif, în acest an al răsboiului european, sunt cu 130 lei tona şi bietul om, n'a apucat să asigure nici măcar atâta căldurică văduvei şi celor doi copilaşi, până la leafă, cum zicea el, când cu cei 85 lei si 50 bani, reduşi la jumătate, deoarece s'a mai împrumutat şi pentru doctorii şi vizita medicului... totuş spera el să mai poată lua încă o sută de kgr. lemne, să iasă în Februarie, că apoi de aci începe primă-

Petru Pienar, sergent, june, rănit, prins
Ioan Bucur, căsătorit, are 1 copil
Augustin Ordean, june
Isidor Roșiu, căs., are 4 copii
Iacob Balomirean, căs., are 2 copii, mort
Ioan Ghervasiu, căs., are 2 copii
Toma Zdrenghea, căs., are 2 copii
30 Toma Josan I. Cost. căs., are 3 copii
George Josan I. N. căsătorit,
Ioan Țurcaș, june
Avram Lascu, căs., are 2 copii
Nicolae Roșiu, june, serg.-maj., rănit, decorat cu crucea de argint
Ioan Lascu I. Aftimie, căs., are 2 copii
George Bulac, căs., are 1 copil
Toma Pienariu, căs., are 3 copii
Avram Pienariu, a judelui, june
George Lascu, june
40 Niculae Pienariu, june
Ioan Pienariu, june, frați
Niculae Muntean, căs. are 1 copil
Avram Muntean, sergent, june, frați
Ion Costea I. Ion, căs., are 2 copii
Niculae Costea I. Ion, june, frați
Ioan Muntean, june, sergent
Niculae Muntean, june,
Avram Lascu a ciocli, căs., are 1 copil
Ioan Stinea I. Iacob, june, sergent
50 Ioan Voina I. Avram, căsătorit
Ioan Șutu, june, rănit
Nicolae Lascu, june, caporal
Nicolae Cucuruz, căs., 1 copil, rănit
Ioan Puclișan cenușă, june
Zafiu Dregiciu, căsătorit, are 1 copil
Lazar Rațiu, căs., are 3 copii
Ioan Abrudean, căsătorit, are 3 copii
Ioan Apolzan I. Ilie, căs., are 4 copii
Petru Apolzan I. Ilie, căsătorit, rănit
60 Nicolae Apolzan I. Ilie, căsătorit
Avram Apolzan I. Ilie, june, frați
Ioan Apolzan I. Zafiu, caporal, căs., 4 copii
Nicolae Lascu a pleși, sergent, căs., 3 copii
Petru Stinea, căsătorit, 2 copii, rănit
Petru Țurcaș, căs., 5 copii
Petru Lascu I. Vasile, june
Ioan Dat, căs., are 1 copil
Petru Dat, căs., are 1 copil, frați
Ioan Bârsan, căs., 2 copii, sergent-major

Asentați ulterior în luna Decemvrie 1914:

70 Ioan Pleșa, căs., are 1 copil
Avram Pleșa, căs., are 1 copil, frați
Ioan Pienar I. Anciu, căs., 2 copii
Olimpiu Costea, june
74 Avram Apolzan, căsătorit, are 1 copil.

Parohia întreagă constă din 155 familii, cu 420 suflete.

Comunicat prin: **Nicolau Costea**, paroh gr. or.

---

vara și mare-i Dumnezeu, care are grije de săraci, milostivul...

Ce bună e milostenia când e făcută din inimă!

Cei mici, presimțind primejdia ce-i amenință, se ajută în astfel de momente.

Secretarul, bănuind că femeia mortului, în durerea ei, n'are să-i fie cu putință să se intereseze de bilet pentru autorizație de înmormântare, de preot, de cosciug, de groapă, de colivă și câte se cer în asemenea triste împrejurări, se prezintă cu petiția văduvei dlui ajutor de primar, prin care ea cere ca în lipsă de mijloace, să-și înmormânteze slujbașul primăria, după cum se exprima așa de duios dânsa: *„ca soțul meu să fie înmormântat de comună, cât se poate de simplu, numai să fie dus la locul lui"*, și în urma explicațiunilor date de d. secretar asupra persoanei defunctului, d. ajutor de primar, fără multă hezitare, a pus rezoluția anulând timbrul: *„Se va libera bon pentru înmormântare de clasa IV-a"*.

Darul acesta postum, deși s'ar părea nepotrivit pentru un fost slujbaș al unei instituțiuni, totuș nouă ni se pare chiar prea mult..... când ne gândim că familia unui mort ca Costache Popa i-ar fi trebuit cel puțin 300 de lei pentru o înmormântare de un grad mai sus ceva și ce grozav lucru e când o atare familie onestă a unui vechiu slujbaș ca Popa, nu-i rămâne nici 30 de bani în toată casa, când se pomenește că stâlpul casei a închis ochii fără de veste și pentru totdeauna.....

(Va urma).

Invitare la abonament.

Cu începerea unui an nou, anul al V-lea, de existență al ziarului „Românul", adresăm on. noștri abonenți de până acum rugarea să binevoiască a-și înoi din bună vreme abonamentul pe anul 1915, ca expediarea regulată a ziarului nostru să nu sufere întrerupere. Ne exprimăm totodată speranța, că în noul an, nu numai ne vor rămâne credincioși vechii noștri abonenți, ci vor intra în șirul abonenților și alți numeroși cetitori și prieteni ai ziarului nostru.

Profităm de ocazia aceasta pentru a adresa și on. noștri abonenți restanțieri — institute, ca și patriculari — rugămintea, ca deodată cu abonarea ziarului nostru pe anul 1915, să-și achite și restanțele de abonament din trecut.

Costul abonamentului pentru „Românul" zilnic rămâne și pentru anul 1915 neschimbat:

Pe un an	28.— cor.
Pe jumătate an . . .	14.— cor.
Pe 3 luni	7.— cor.
Pe o lună	2.40 cor.

Pentru România și străinătate:

Pe un an	40.— franci

Numărul poporal:

Pe un an	4 cor.
Pe jumătate an	2 cor.

Pentru România și străinătate:

Pe un an	8 franci.

Cererile precum și costul de abonament să se adreseze la: ADMINISTRAȚIA ZIARULUI „ROMÂNUL", în ARAD, str. Zrinyi nr. 1/a.

CONGRESUL
reprezentanților latinității

In Paris a avut loc la Sorbona o impunătoare manifestare în cinstea civilizației latine. Timp de trei ore și în mijlocul unor aclamațiuni entuziaste, mii de asistenți au ovaționat pe iluștrii oratori ai țărilor latine din Europa și America, cari cu splendidă elocință au demonstrat că civilizația latină este indispensabilă progreselor umanității, că această civilizație n'a fost nici când mai vioae și mai folositoare iar că monstruoasele manifestațiuni..... din ultimul timp au apropiat toate popoarele latine reînviind sentimentul aspirațiunilor comune, identității de spirit și de interese.

A prezidat d. *Deschanel* și a vorbit întâi afirmând că, uniunea Latinilor, Anglosaxonilor și Slavilor..... va asigura triumful libertății și al justiției. Au vorbit apoi d-nii *Andreades* în numele *Greciei, Carvalho* în numele *Portugaliei, Blasco Ibanez*, în al *Spaniei, Mares* în numele *Belgiei, Ferrero* în al *Italiei*, profesorul *Marinenche* și generalul *Reves* în numele *Americei-Latine*, asociindu-se cu elocință nobilelor cuvinte ale dlui Deschanel.

Dr.Istrati, vorbind în numele *României*, a comparat rasa latină cu o plantă binecuvântată de Dumnezeu, care dă în acelaș timp și pururea împreună și flori și fructe admirabile gata să răspândească seminte regeneratoare. Printre mugurii acelei flori, cari promit mai mult, se află și România a cărei renaștere splendidă se vestește atât de fecundă. Oratorul a încheiat făcând apel la solidaritatea tuturor latinilor pentru a salvgarda patrimoniu sfânt.

Erau de față ambasadorii și miniștrii puterilor aliate, miniștrii României, Bulgariei, reprezentanții republicilor sud-americane.

D. *Poincaré* fiind actualmente pe frontul armatelor era reprezentat.

După discursuri s'a cântat imnurile naționale ale tuturor puterilor reprezintate. Entuziasmul a fost indescriptibil.

Scrisori din Grecia.

Serbarea zilei de 24 Ianuarie v. — O monstruoasă infamie. — Articolul ziarului „Simea". — Iuda Iscarioteanul.

Ianina, 29 Ian. v.

La 24 Ianuarie a. c., în sala școalei comerciale române din Ianina, a avut loc serbarea Unirei Principatelor Române.

Deși ziuă de lucru, a asistat la serbare un numeros public românesc, încât sala nu-l mai încăpea și aceasta se datorește foarte mult harnicului și inimosului director al școalei comerciale d. *Vasile Diamandi*, care a știut să ia la timp măsurile cuvenite, invitând tot ce este românesc aici în Ianina cu mai multe zile înainte de serbare.

Serbarea a avut loc la orele 3 după prânz, cu toate că atât d. *D. A. Muicu*, consul regal al României cât și publicul au fost prezenți cu o jumătate de ceas înainte de serbare.

Inceputul serbărei l'a făcut corul școalei comerciale, condus de prea dibaciul și harnicul maestru d. *Gheorghe Kiriazi*. A cântat rugăciunea, Imnul regal românesc și Imnul regal grecesc, după aceea urcă tribuna sălei d. *V. Diamandi* și rostește un prea înflăcărat și frumos discurs ocazional.

Oratorul d. *V. Diamandi*, a fost adeseori întrerupt prin furtunoasele aplauze ale publicului prezent. Terminând cuvântarea oratorul, d. consul s'a grăbit imediat să-i strângă mâna foarte călduros, felicitându-l pentru prea frumoasa și patriotica cuvântare.

S'au recitat deasemenea de elevii școalei comerciale cât și de elevii școalei primare din localitate mai multe poezii patriotice, iar la intervale corul școalei cânta diferite cântece tot patriotice.

Serbarea s'a terminat prin marșul românesc „La arme" și „Hora Unirei".

D. consul după ce s'a terminat serbarea, a căutat cu dinadins să se țină cu fiecare din public de vorbă, discutând diferite chestiuni în ceea ce privește interesele neamului românesc.

Reușita serbării a fost de minune și aceasta se datorește tot dlui *Vasile Diamandi*, care și de data asta a fost mult la înălțimea sa.

*

In analele mișcării culturale ale Aromânilor din peninsula balcanică, nu s'a cunoscut, decât două cazuri de les-naționalism, acela a lui Lăzărescu-Lecanta și a autorului actualului articol din ziarul local „Simea" din 7 Decemvrie 1914, contra cunoscutului naționalist și patriot *V. Diamandi*, pe care îl alătur în traducere.

Din sorginte sigură autorul acelui articol nu este decât un Iuda Iscarioteanul al mișcărei naționale-culturale din aceste părți, care dintr'un spirit machiavelic pornit din ură, invidie și gelozie contra harnicului director *Diamandi*, a recurs la tradare ca ***să lovească în acela care o viață întreagă a închinat-o idealului național***, pentru ca apoi să parvie la direcție...

Nu e locul, nici timpul, ca să dau în vileag numele acelui spurcat trădător, dar încă puțin și voi masca cu atât mai mult cu cât ***ministerul de externe din București***, de care depind școalele românești din peninsula balcanică, ***are acum cunoștință de acest fapt odios*** și se speră să se ia măsuri pentru pedesirea lui, iar până atunci voiu păstra tăcere.

Iată articolul în chestiune, apărut sub titlul „Pentru prevenirea neînțelegerilor" (apărut în nrul dela 7 Dec. v. a. tr. a ziarului „Simea"):

„Atât poporul român cât și cel grecesc fără îndoială că simt nevoie între dânșii pentru menținerea de strânse și frățești relațiuni. Nu există Grec, dar nici Român, care să dorească serios a discuta autenticitatea sus menționatului argument.

In special aici Grecii și Românii sunt foarte strânși legați ca frați. Intre dânșii, relațiunile lor personale și frățești sunt de invidiat. Nimic, într'adevăr, nu va fi posibil să tulbure relațiunile între cele două popoare natural amice și prin urmare frățești; dar în acelaș timp simțim toți necesitatea să înlăturăm pe viitor orice neînțelegeri, cari ar surveni așa din întâmplare.

Deci, pentru exacta prevenire, a unei astfel de neînțelegeri pe viitor, avem onoarea de a arăta consulului român și guvernatorului general, că vestea despre numirea cunoscutului *Vasile Diamandi* ca director al școa-

lei române de aici, a produs o impresie rea în opinîunea publică. (sic iancotă).

Trecutul sus menţionatului domn aici (la Ianina) şi aceasta *din cauza tendinţei prea sforţate în contra grecismului*, numai la altceva are să contribuie, decât la strângerea relaţiunilor noastre cu Românii. Trecutul lui V. Diamandi *pentru* noi este aşa de *antipatic*, încât dorim să nu mai reamintim; fără însă să evităm de a recomanda dlui consul general, ca *numirea* sus menţionatului domn este *nedemnă şi fără interes* pentru relaţiunile frăţeşti între Greci şi Români".

Acest articol vorbeşte, cred, destul de elocvent, încât mă dispenzează de orice comentar.

Coresp.

Răsboiul.

Telegrame oficiale.

Biroul telegrafic ungar ne trimite spre publicare următoarele telegrame oficiale:

Budapesta. — In Polonia rusească în sectorele de luptă ce se găsesc spre ost dela Przedborz s'a desfăşurat o vie luptă de artilerie.

In celelalte puncte ale frontului, la nord de Vistula şi în Galiţia occidentală a fost în partea cea mai mare linişte.

In Bucovina au eşuat atacurile duşmanului făcute împotriva poziţiunilor noastre ce se găsesc în valea Ondayei şi spre nord dela depresiunea Voloc.

In luptele ce sunt în curgere în Galiţia sudostică ocupând o înălţime am făcut din nou 1240 prisonieri ruşi.

Berlin. — Dela cartierul principal german se anunţă: De pe nici un câmp de răsboiu nu s'a semnalat nimic esenţial.

Berlin. — După a doua luptă dela Mazuri au fost făcuţi prisonieri de către Germani soldaţi ruşi în aşa număr mare, încât numărul prisonierilor de răsboiu ce se găsesc în Germania şi monarhia austro-ungară îl putem preţui în total la peste un milion. Intre aceştia sunt ruşi 692,000 şi adecă 462.000 se găsesc în taberele de prisonieri din Germania, iar 230,000 se găsesc în taberele de prisonieri din Austro-Ungaria. După Ruşi vin prisonierii francezi cari numără 237.000, apoi Belgienii: 37.000, Englezii 19.000 şi Sârbii 50.000. In total numărul prisonierilor anunţaţi până acum e 1,043.000, dar acest număr sporeşte din zi în zi. Trei din patru părţi a numărului total al prisonierilor se găsesc în Germania, iar o parte în monarhie. Două treimi din contingentul enorm de prisonieri îl formează Ruşii.

Constantinopol. — Flota otomană a bătut o flotă rusească compusă din 4 unităţi. Două vase ruseşti au suferit avarii grave. Când flota rusească a primit ajutor vasele turceşti s'au dus neatinse îndărăt la Trapezunt.

Bombardarea ţărmurului muntenegrin.

Milano. — Se anunţă din Cetinje: Vasele flotei austro-ungare au părăsit Cattaro şi au pătruns în Bojana. Vasele austro-ungare s'au întors de atunci însă îndărăpt şi în drum au bombardat de-alungul ţărmurului cu energie poziţiile muntenegrene, mai cu seamă acele cari stăpânesc Badna, le-a bombardat o jumătate de oră.

Respingerea Ruşilor la Ducla.

Budapesta. — Dela catierul pressei se anunţă: Luptele din Carpaţi, dela Ducla până la Maramureş se apropie de sfârşitul lor. Ruşii n'au putut pătrunde la Ducla decât numai până la valea Makoviţa, năvala lor prin urmare a eşuat. Acum nu e vorbă de oprirea Ruşilor, ci de alungarea lor de pe teritorul ţării.

Lupte la graniţa României.

Bucureşti. — Se anunţă din Dorohoiu: Trupele austro-ungare au aşezat tunuri în direcţia Mamorniţa Noua-suliţă. Dacă Ruşii ar răspunde la focul acestor tunuri, uşor s'ar întâmpla ca gloanţele tunurilor ruseşti să rătăcească în satele de pe teritoriul României. Comandamentul trupelor ruseşti a rugat autorităţile române, ca să atragă atenţiunea populaţiei asupra pericolului.

Bucureşti. — „Universul" primeşte din Mamorniţa: Locuitorii din Mamorniţa, fiind localitatea expusă focului artileriei ruseşti, a părăsit localitatea şi s'au dus pe înălţimile din apropiere. Comandantul trupelor ruseşti a rugat pe cale telegrafică autorităţile române să intervină, ca artileria austro-ungară să ia o altă poziţie, căci deschizând artileria rusească focul, nu va putea lua nici o responsabilitate în caz că gloanţele tunurilor ruseşti ar cade pe teritor românesc.

Bombardarea Dardanelelor.

Rotterdam. — Din Londra se telegrafiază: După comunicatul amiralităţii engleze flota anglo-franceză a deschis din nou focul asupra Dardanelelor, promovând aceasta acţiune vremea favorabilă. Vasele engleze şi franceze au bombardat Joi toate fortăreţele Dardanelelor, mai întâi din depărtare, iar mai târziu apropiindu-se tot mai mult de ele, dar fără ca vasele să sufere nici cea mai mică pagubă.

Grey a promis Dardanelele Rusiei.

Rotterdam. — Din Londra se telegrafiază: In şedinţa de alaltăeri a camerei engleze Grey răspunzând la întrebarea, ce atitudine ia Anglia faţă cu declaraţiile lui Sassonow, făcute într'una din şedinţele din urmă ale Dumei privitor la Dardanele, — a spus că Anglia urmăreşte cu simpatie străduinţa Rusiei, ca să-şi câştige un drum la marea liberă şi aceasta chestiune se va rezolvi deplin la încheierea păcii.

Rusia pregăteşte o nouă linie de apărare spre ost dela Varşovia.

Bucureşti. — Un francez sosit zilele acestea din Rusia povesteşte următoaerle:

Cazarmele din centrul Rusiei sunt pline de rezervişti intre 40 şi 50 de ani. Ei sunt transportaţi spre o nouă linie de apărare la vre-o 25 chilometri spre est de Varşovia, ceeace dovedeşte că Ruşii au renunţat la speranţa de a mai putea impiedeca ocuparea acestui oraş de către Germani.

Transportul trupelor şi muniţiunilor se face atât de anevoie, din cauza lipsei de linii duble încât, dacă Germanii incep o ofensivă riguroasă ei vor surprinde pe Ruşi incă în faza de pregătiri.

Luptele în Flandria.

Berlin. — „Vossische Zeitung" scrie: Pe frontul lung din Apus se dau fără întrerupere lupte dar în partea cea mai mare numai între artilerii. Mai mult a suferit de focul artileriei Nieuport, care e expus nu numai focului bateriilor germane ci şi focului tunurilor de pe vasele engleze. Germanii au încercat în cele două zile din urmă să avanseze în regiunea nisipoasă. Mai violent a fost atacul lor împotriva St. Georges şi Mariakerke. Aci aliaţii sunt foarte tari, aşezându-şi bine tunurile. Apa slobozită în această regiune împedecă relativ foarte puţin operaţiunile. Acţiunea artileriei de multeori e sprijinită aci de atacurile trupelor de infanterie. Germanii sprijinesc atacurile infanteriei lor cu tunuri uşoare de câmp. Se dau foarte des atacuri noaptea. Luptele aci au caracterul unui asediu.

Luptele în tranşeele din Franţa.

Christiania. — „Daily Chronicle" publică după povestirea unui rănit englez o descriere despre nuul dintre atacurile din urmă de pe câmpul de răsboiu din Apus:

— Trupe germane aparţinătoare corpului al 12-lea şi formate mai cu seamă din tineri din Saxonia ne-au atacat ziua. Nu ne venea să credem, când i-am văzut cum vin înşiraţi în 4 rânduri spre noi în fugă fără arme. Cei din rândul prim aveau săculeţe cu ei, în cari erau granate de aruncat cu mâna. Când au ajuns aproape de noi au aruncat granatele asupra noastră. Germanii cu toate că mitralierele şi puştile noastre sloboziau asupra lor o ploaie de gloanţe, veneau spre noi fără să-i fi putut opri, şi despreţuind moartea s'au aruncat în tranşeele noastre. In tranşee se dădu o luptă piept la piept şi deoarece în îmbulzeala mare nu se mai putea întrebuinţa baioneta soldaţii loveau unul într'altul cu bărzi şi cuţite. Măcelul a fost înfiorător, deabia am rămas vre-o câţi-va în viaţă.

Un nou răsboiu în perspectivă între China şi Japonia.

— Londra. — **Se anunţă că Japonia face mari pregătiri de răsboiu împotiva Chinei. Flota japoneză a fost mobilizată şi ea încrucişează acum pe coasta Chinei.**

La Corea s'a declarat stare de asediu.

Petrograd. — **Cercurile politice ruseşti sunt alamate de această atitudine a Japoniei. Ziarele ruseşti spun că Statele-Unite nu vor putea admite ca independenţa Chinei să devie fictivă şi republica Chinei să depindă de Japonia.**

Situaţia e considerată ca foarte gravă. De azi înainte Statele-Unite vor avea o deosebită atenţiune pentru Japonia.

America vrea să împiedece răsboiul între China şi Japonia.

Zürich. — Riech" scrie: Reprezentantul diplomatic al Statelor-Unite la Peking a asigurat guvernul chinez, că Statele-Unite va face toţi paşii necesari pentru ca conflictul chino-japonez să fie dus în faţa unui arbitru ales, dorind Statele-Unite să împiedece cu tot preţul isbucnirea răsboiului între China şi Japonia.

Flota americană în Oceanul Pacific.

Genf. — Lui „New-York Herald" din Paris i se telegrafiază din Toulon, că escadra primă şi a doua a flotei americane a plecat spre Oceanul Pacific. Flota americană, ce staţionează în faţa Sanghaiului a fost întărită cu 6 crucişătoare.

Inrolările pentru armata belgiană.

Roma. — Se anunţă din Londra că guvernul belgian a înrolat până acum 30 de mii de belgieni. Comitetul de ajutorare a hotărât să nu se dea nici un fel de asistenţă acelor care ar putea să servească sub arme şi nu s'ar înrola. Se afirmă că armata belgiană va ajunge să aibă la primăvară 200,000 de oameni.

Împrumutul triplei înţelegeri.

Roma. — Se telegrafiază din Paris că acolo se vorbeşte că Franţa, Anglia şi Rusia au hotărît să concentreze un împrumut colectiv de **20 miliarde franci.**

Noui cheltueli militare în Italia.

Roma. — **De câteva zile, după ziarul „Tribuna" se întruneşte la minsterul de marină sfatul general al amiralilor, sub presidenţia ducelui de Genova. „Gazetta Ufficiale" publică decretul prin care se încuviinţează alocarea a 170 milioane în bugetul ministerului de răsboi pe exerciţiul financiar 1914—1915 pentru a se acoperi cheltuielile extraordinare pricinuite de evenimentele internaţionale.**

Regele Albert al Belgiei la explorarea cu aeroplane.

Roma. — După ştiri din Paris, regele Albert al Belgiei ar fi luat parte de curând la o explorare cu aeroplane pe frontul german.

Noui trupe engleze în Franţa.

Genf. — Din Paris se anunţă: Comandantul cetăţii din Belfort a fost îndrumat ca să se îngrijească de cvartire pentru 50 mii soldaţi englezi, cari vor sosi acolo. La Lion vor sosi în curând 100 mii soldaţi englezi.

Antanta împărţeşte Orientul.

Milano. — „Corriere della Sera" în baza informaţiunilor primite din sursă demnă de toată încrederea scrie, că între guvernele triplei antante sunt tratative în curgere în scopul apărării intereselor lor în Orient. In Roma s'a validitat punctul de vedere, că Italia e neapărat necesitată în interesul ei să intervină şi în nici un caz să nu se facă schimbări în Orient fără învoirea ei. Tripla antantă în principiu s'a învoit ca şi

Italia să ia parte la tratativele aceste, dar i-a pus ca condiţie, că în acest caz Italia trebue să i-a parte şi în răsboiu.

Punctul de vedere al Angliei e următorul:

Strâmtoarea de mare în faţa Constantinopolului trebue internaţionalizată, aşa că rezolvirea acestei chestii să fie favorabilă şi României. Privitor la Asia-mică Anglia nu are aspiraţii teritoriale, asigurându-i în destul drumul spre Indii zona ce o stăpâneşte pe ţărmul Golfului persan.

Pressa engleză vorbind despre aceste tratative accentuiază că Anglia trebue să ia în stăpânire Palestina, pentru că numai astfel e asigurată şi posesiunea Egiptului.

INFORMAŢIUNI.

Arad, 27 Februarie 1915.

Pe pragul foametei. Ni se scrie din Dej: In comitatul Solnoc-Dobâca e aşa de mare lipsa de cereale, că azi-mâne ne putem aştepta să-şi facă apariţia şi moartea cea mai grozavă, moartea produsă de foame.

Exundările apelor în anii trecuţi, pe unele locuri grindina şi peste tot intemperiile anormale ce au bântuit părţile noastre, chiar şi în vremuri normale ar fi pricinuit zile grele pentru populaţie. Dar azi, când dănuieşte o scumpete nemai auzită şi mizeriile de tot felul sau lipsa de alimente indispensabile şi mai ales lipsa de cereale, e deadreptul catastrofală.

Pe piaţa Dejului de două săptămâni absolut nu s'a adus grâu ori porumb pentru vânzare şi cumpărare. Tot aşa stă lucrul şi cu făina, care numai din când în când şi numai în cantitate disparentă se găseşte în câte o prăvălie.

Carnea şi unsoarea reduse asemenea la o cantitate neîndestulitoare, au preţuri exorbitante. Carnea de porc se vinde cu 2 cor. 80 fil. klgr., iar cea de vacă cu 2 cor.

Zilnic vin cu droaia oameni dela sate la oraş după cereale. Se întorc văicărindu-se cu mâna goală. Dar ce se va facea aceia cari n'au parale de ajuns să poată înfrunta scumpetea înspăimântătoare?

Cu bucurie aud însă, că şi din partea românească (d. **Dr. T. Mihali**) şi din cea oficială se fac încercări şi se iau măsuri pentru a preveni catastrofa ce ameninţă. Dar isbuti-va oare, când aproape din întreaga ţara, mai ales însă din comitatele ardeleneşti tot acea stare disperată se semnalează?!

Niciodată ajutor mai la vreme şi mai binecuvântat ca acuma nu ar fi, dacă bunul D-zeu ne-ar învrednici a-l trimite. Se sperăm că măsurile luate de factorii competenţi vor aduce în curând mângâiere şi **pânea de toate zilele.** — Frate.

Dela un preot militar român din Dobriţin primim următoarele: După ce am servit 3 luni pe câmpul de luptă la reg. inf. 29, am fost denumit ca preot militar pentru toate spitalele din Dobriţin.

Căutându-mi credincioşii spre a le împărtăşi mângâieri duhovniceşti, într'o cameră a spitalului de rezervă din colegiul reformat, unde erau 3 soldaţi români, pe biletul de legitimaţie la căpătâiul unui bolnav, palid, tras la faţă, pe care durerea brăzdase urme adânci, cetesc numele „cap. Dordea Ioachim reg. 64. sect. munc." Tresar.... Mă apropiu de bolnav.... „Dta eşti actorul Dordea?" Cu voacea slabă plină de durere îmi zice: „Din nefericire, da, eu sunt", şi lacrimile încep să-i curgă şiroi din ochii împăingeniţi. Apoi.... mi-a istorisit că în munca grea — pe timp de iarnă — ce au avut-o lucrând la tranşee, în Carpaţi, i-a degerat picioarele.

„Acum mi-a mai rămas un singur deget la picioare.... dar şi pe acesta îl voi pierde.... Sunt nefericit părinte... Bina cu zeiţa Thalia pentru cultul căreia mă pregătisem preot.... n'o să mă mai primească. Doar la treptele altarului de voiu mai putea rămânea..... ca un cerşitor...' L'am mângâiat şi încurajat. Când l'am văzut a doua oară, era mai vesel şi îmi povesteşte cu atâta drag despre planurile ce le făurise cu dragii lui colegi, despre colegi, despre măestru...

Şi de câteori am timp liber îl cercetez şi îi duc ziare româneşti cari mai rătăcesc şi pe aici, căci — după cum îmi spune — îi mai alină durerile.

In cele 24 de spitale sunt mulţi Români răniţi şi bolnavi. Ce bucurie pe sărmanii că au prilejul a auzi mângâieri şi povete în limba lor. Aproape toţi îmi cer „slovă românească să ne mai uităm durerea şi jelea" şi mă doare că nu le pot satisface această dorinţă.

Fiindcă sunt Români din toate ţinuturile monarhiei noastre, din Bucovina, Bănat şi Transilvania, vin să mă rog pe această cale de toţi cari sînt în inima lor admiraţie şi mândrie faţă de luptătorii cari în aceste clipe de grea cumpănă au dat din nou dovadă virtuţii militare străbune, adăugând noui lauri falnicei noastre naţiuni devotată tronului şi patriei — să trimită cărţi şi ziare pe adresa următoare: **Coriolan Buracu,** feldkurat, **Debreczen**, Varga u. 5.

Procesul militar din Rusciuc. *La Rusciuc continuă desbaterile procesului în cari sunt implicaţi ofiţerii şi trupa regimentului 34 de infanterie, care s'au predat Românior la Ferdinandowo.*

Procesul durează de 20 zile şi se va termina săptămâna viitoare.

Comisarul regal a depus concluziuni pentru condamnarea la moarte a 3 acuzaţi.

Avocatul Malinoff, fost prim-ministru, a conchis la achitare.

Pentru văduvele şi orfanii eroilor noştri. Frăţiorii mititei Petrică şi Mircea, al căror nume de familie doresc să rămână tăinuit, dăruiesc cor. 20 la Fondul Andrei baron de Şaguna pentru ajutorarea cu preferinţă a văduvelor şi orfanilor eroilor noştri căzuţi pe câmpul de onoare. Pentru prinos aduce sincere mulţumite, în numele Reuniunei meseriaşilor sibiieni, Vic. Tordăşianu, prezident.

Din Cernăuţ, *aflăm că odată cu transportarea moaştelor Sf. Ion cel Nou din Suceava, au mai fost duse la Viena, pentru a fi puse în siguranţă de teama invaziei Ruşilor, şi odoarele preţioase din mănăstirile româneşti Putna, Dragomirna şi Suceviţa.*

Se aflau aici preţioase evangeliare şi scule bisericeşti antice, pioase donaţiuni ale cucernicilor Voevozi de pe vremuri, iar în micul muzeu înfiinţat la Putna de arhimandritul Teofil Pătraş se găseau multe obiecte de necontestată valoare istorică şi toate aceste bogăţii artistice şi archiologice au fost transportate la Viena, de unde cine ştie când vor mai fi aduse înapoi.

Mitropolitul Vladimir de Repta şi-a dat consimţământul la această înstrăinare a trecutului istoric al Bucovinei.

Comuncaţiunile telegrafice în Italia întrerupte. Se anunţă din Roma: Ministerul poştelor comunică: Din cauza zăpezilor continue, comunicaţiunile telegrafice cu străinătatea sunt întrerupte la graniţă. Numeroase telegrame vin dela frontieră prin poştă. Zăpezile sunt mai mari în Lombardia şi în Piemont.

Nouă tactică rusească? Mulţi dintre admiratorii lui Hindenburg cică îl fac atent pe ilustrul comandant să nu se lase înşelat de noua tactică rusească. Fiind adecă prea mare numărul prisonierilor ruşi mai proaspeţi, unii cred că Ruşii se predau în masse cu scopul de a contribui la consumarea cât mai repede a cerealelor în statele şi dealtcum strâmtorate în alimente, şi prin acesta a le duce mai curând la desastru prin foamete. Ar fi recomandabil să li se dea acestor prisonieri demascaţi... turtă de cenuşă, să vază că pe noi nu ne pot ei păcăli?...

Noui victime ale minelor de pe marea Neagră. Din Constanţa se anunţă: Prefectura judeţului a fost încunoştiinţată telefonic că Luni dimineaţa la orele 10, o mină gâstă de nişte băeţi, cari păzeau oile pe malul mărei a explodat omorându-i. Iată amănuntele ce le-am putut afla: Băeţii Done în etate de 19 ani şi Simion în etate de 17 ani, au fost trimişi de tatăl lor Iordan Simion, din Gargalâc cu oile la păşune pe balta Caraorman. In timp ce oile păşteau; băeţii s'au coborât la malul mărei, unde au găsit o mină scoasă din valuri la mal. Neştiind ce este şi ce să facă cu ea, au scos'o afară, şi cum trebuia să plece acasă, au legat'o dinapoia căruţei cu o frânghie. Deabia au făcut 3—4 metri şi mina a explodat omorând pe amândoi băeţii, caii şi sfărâmând complect căruţa. Mina se crede că făcea parte din bagajul turcesc, dela gura Bosforului.

Galiţienii uzurari de alimente. Cetim în ziarul „Budapest": „Ieri, după cum am anunţat, secţia poliţiei secrete a capitalei a făcut razzia în localurile unde se duceau refugiaţii galiţeni şi îşi rezolvă afacerile cu alimentele. La hotelul **„Royal"** detectivii au găsit foarte mulţi refugiaţi galiţieni, cari iarăş speculau cu alimente. Poliţiştii i-au prins tocmai în momentul când legau afacerile. Aceştia sunt **Günsberg Izsák,** comerciant din Bukoszkó şi **Siedvertz József,** comeciant din Jaszlika, care întreba pe un mic comerciant cu ce preţuri i-ar putea vinde unsoare de cocus. Primind răspunsul, ambii vreau să cumpere 2 măji metrice şi imediat au şi iscălit legatul. Comerciantul, care nu avea în magazie atâta unsoare de cocus, a spus, că imediat ce va primi o cantitate mai mare, imediat va expedia marfa. Mai târziu a aflat însă, că preţul unsoarei de cocus s'a urcat şi în urmare n'a voit s'o vândă cu preţul cerut. Din această cauză cei doi comercianţi galiţieni au început să bănuiască, ameninţând că vor merge la avocat şi vor intenta proces. Poliţia venind a pus capăt scandalului.

Poliţia a arestat şi pe tinichigiul *Bleck Márkus* din Galiţia, care făcea comerţ cu totfelul de alimente. Au mai fost arestaţi şi alţi 4 speculanţi din Ungaria, şi anume: *Adler Nuchem,* negustor de vite din Bártfa, *Szein Chajine,* negutător de vite din Ocsa, *Fuchs Eisig,* negutător de vite din Havasmező şi *Fortgang Samuel,* negutător de lemne din Bártfa. Asupra acestui din urmă s'a găsit 4000 de cor. în bani gata, apoi un număr enorm de contracte despre afaceri de mărfuri pentru zahăr, făină, chibrituri şvedeze, cacao, nuci cocus, boconci, şireturi pentru ghete şi despre tot ce s'a putut cumpăra.

Când detectivii voiau să conducă această ilustră societate dela „Royal" la primărie, ajungând la poartă *Hirschfeld Samuel* a sărit în faţa detectivilor şi a început să strige:

— *In Ungaria se fac persecuţii impotriva Ovreilor. E teribil ceeace se face aici!*

Hirschfeld a făcut un aşa scandal încât poliţia i-a cerut să se legitimeze, în consecinţă va fi tras la răspundere pentru că a făcut *scandal public.* Refugiaţii dela hotelul „Royal" au fost conduşi la poliţie, de unde vor fi expulzaţi din ţară, iar cei din Ungaria vor fi excortaţi în localităţile unde-şi au locuinţa.

Refugiaţii galiţieni uzează de tot felul de mijloace pentru ca să obţină ajutorul oficios pentru speculaţiile lor.Cu apucături, având sprijinul unor avocaţi din Budapesta, ei vreau cu orice preţ să obţină concesiune din partea primăriei, sau concesii industriale. Până acum toate primăriile au refuzat să le dee atari legitimaţii, dar totuş s'a găsit unul care a dat mai multor galiţieni licenţă industrială. Acum toate primăriile vor ţine o conferinţă pentru a stabili o procedură unitară în viitor şi să împiedece ca în viitor dejucarea legilor, sau prin explicarea lor forţat greşită veneticii galiţieni să mai obţină licenţe de agenţi sau licenţe industriale.

Imbolnăvirea medicului de stab dr. Vraciu. Cunoscutul şi respectatul medic militar român dr. *Aurel Vraciu,* care cu prilejul mobilizării a fost împărţit la garnizoana militară din Arad, s'a îmbolnăvit alaltăieri în Hódmezővásárhely, unde a fost trimis la asentări. D. dr. *Vraciu,* în urma îmbolnăvirei sale, s'a întors ieri la Arad. Având ferbinţeli mari d. dr. Vraciu s'a prezintat imediat după sosire medicului şef al garnizoanei dr. Theodorovici cerând ca să fie internat şi izolat în spitalul de epidemii instalat în cazarma husarilor honvezi, care de câteva zile stă sub conducerea binecunoscutului medic român din Viena dr. *Marius Sturza.* D. dr. Marius Sturza luându-l pe d. dr. Vranciu în îngrijire medicală a constatat azi dimineaţă simptomele tifosului exantematic, dar totodată şi trecerea peste criză, aşa că e speranţă ca d. dr. Vraciu îşi va recâştiga în curând iarăş sănătatea deplină.

Alte două cazuri de îmbolnăvire în tifos exantematic s'a mai constatat la drul Hecht care îl avuse în îngrijire medicală pe dr. Singer care decedase nu de mult, inficiat de tifos exantematic, şi la medicul dr. Dragisevits, care îi avea în îngrijire pe internaţii sârbi din cetate.

Din impresiile unui ziarist japonez. Un ziarist din Tokio care a pornit spre frontul de luptă scrie următoarele asupra armatei franceze:

Am fost în mai multe rânduri aproape de liniile germane, uneori chiar la o mie două sute de metri şi adesea am fost chiar bombardaţi. Toate feţele bravilor soldaţi care porneau să se lupte, arătau că erau totdeauna gata să sară ca nişte lei furioşi şi că nu aşteaptă decât prima ocazie. In Manciuria noi am avut un general, Matşunaga care, văzând pericolul, a reunit pe toţi soldaţii care rămăseseră în jurul lui şi punându-se în fruntea lor a făcut o şarjă furioasă. La Port-Artur, generalul Nacamura, în capul unei brigade, a şarjat contra unei fortăreţe. Am gândit atunci că asemenea fapte de arme, nu vor mai exista astăzi în aceste ţinuturi civilizate din Europa, dar contrariul a fost dovedit de acest brav general Moussy care, văzând pericolul înaintea lui, a reunit pe toţi oamenii săi, prin caporalul său, şi cu o escortă de 75 de cavalerişti, în fruntea cărora se pusese el, făcu o şarjă glorioasă şi eroică. Amiralul Ronarch, care apăra admirabil oraşul Dixmuide, fu obligat să asiste la tristul spectacol de a vedea căzându-i cei 25 de locotenenţi de marină, până la unul singur. Generalul Grossetti, conducea frontul sub o ploae de obuze, cu un calm inperturbabil. Aceşti generali aveau înaintea lor un inamic de patru ori mai numeros. După ce am constatat atâtea fapte eroice, nu pot să nu zic, ca şi generalul Foch, că aceste fapte merită să fie salutate şi admirate cu mândrie.

Scriitorul constată apoi cordialitatea raporturilor dintre ofiţer şi soldatul francez.

Fapte luminoase — mângăierea sufletului. Sub acest titlu „Gazeta" publică un interesant articol, comentând o scrisoare a distinsului filoromân *Dr. Ioan Urban Iarnik* prof. universitar în Praga, în care acesta cere, în numele unui soldat român bolnav într'un spital, o „Psaltire". In aceeaş scrisoare adresată Ven. Consistor din Gherla. se face pomenire de zelul ce-l desvoltă acest venerabil savant cu soldaţii români aflători în spitalele din Praga, să înveţe a ceti şi scrie. P. S. episcop *Vasile* al Gherlei comentează această scrisoare cu următoarele rânduri înălţătoare:

„Are lipsă de comentar scrisoarea aceasta? Poate rămâne ochiu neîmpăiangenit la cetirea ei?

Un om înaintat în vârstă, ocupat cu fel şi fel de trebuiri obşteşti şi private, îşi ia osteneală să scrie cu mâna proprie o epistolă aşa lungă. Pentru ce? Ca la *un sigur om* să-i procure o mică mângâiere, câştigându-i o carte dorită de el? Facem noi aşişderea cu răniţii din ţări depărtate, ce petrec la noi prin spitalele noastre?

Scrisoarea adresată fiind Consistorului m'am crezut în drept a o publica, fără a vătăma modestia scriitorului.

Astfel de scrisori sunt *fapte luminoase,* cari trebuiesc arătate pentru învăţământul altora şi drept *pilde* de urmat.

Mă închin cu evlavie *prietenului* nostru *nepreţuit.*

Fapta umanitară poartă cu sine dulcea sa răspiată: *mângâierea sufletului.*

Dar recunoştinţa şi dragostea unui întreg neam încă nu va lipsi nepreţuitului nostru prieten".

Gherla, 16 Faur n. 1915

Ep. V.

Lipsa de grâu în Grecia. Se telegrafiază din Atena: Graţie noilor şi energicilor măsuri luate de guvernul grecesc, frica de a rămâne fără hrană este din nou îndepărtată din această ţară. Pentru moment în Grecia nu este lipsă de pâne şi s'a fixat preţul de 70 bani ocaua de pâine. Se prevede însă că acest preţ nu va ţine mult deoarece costul fănei în general a crescut. De pâine nu este lipsă însă, în unele locuri calitatea lasă de dorit şi poporul protestează. La Drama şi în alte localităţi, poporul a protestat contra scumpirei făinei şi a cerut ca acest articol să fie vândut direct brutarilor de către Banca Naţională a Greciei. Târgul din Pireu continuă să importe mari cantităţi de grâne din America. In luna Decemvrie au sosit din America de Nord peste 60.000 de tone de grâu. Alte comande făcute în Australia în America şi în India, trebue să sosească curând. Banca Naţională a încheiat un contract la New-York prin care cumpără 15.000 tone de făină cari vor sosi la Pireu în luna Februarie. La Patras ar fi avut loc sgomotoase manifestaţiuni din cauza lipsei de pâne. Manifestanţii au prezentat un protest guvernului cerând să desfiinţeze taxele vamale pe făină, să sequestreze toate morile cari aparţin particularilor sau să facă noui şi însemnate cumpărături de grâu în America.

Ultima oră.

BOMBARDAREA DARDANELELOR.

Milano. — **22 crucişătoare mari din flota anglo-franceză au bombardat alaltăieri dimineaţa fortificaţiile Dardanelelor. Din cele 150 de tunuri ale vaselor anglo-franceze s'au dat împotriva fortificaţiilor 2000 de puşcături. Au fost bombardate mai cu seamă Orkaine şi Kumkale. In cursul luptei au sosit în ajutor 3 dreadnoughturi mari franceze. După o ştire din Tenedos au sosit în faţa Dardanelelor şi 2 vase cu trupe însoţite de 10 crucişătoare auxiliare. In faţa Dardanelelor se găsesc acum 60 vase anglo-franceze.**

CONTRABANDA DE RĂSBOIU OPRITĂ IN GRECIA.

Atena. — **Prin decret regal a fost oprit transportul tuturor articolelor de contrabandă de răsboiu prin Grecia.**

Kenjiro Tokutomi.

Până la moarte...

Roman japonez.

Tradus în româneşte de P. Robescu.

(Urmare) (8)

— Prostii! Cum este mama, aşa este şi fata — zice proverbul, şi la voi se potriveşte de minune. Capricii! Află şi tu, că domnul Kawashima a fost făcut nobil de curând, că este bogat şi că nu este prost. Cât despre mine, am făcut tot ce mi-a stat în putinţă ca să ia pe O-Toyo, dar de geaba. Acum dânsul este însurat, şi s'a isprăvit. Doar să moară Nami sau să se divorţeze, ceea ce nu prea cred. Mai bine ar fi să încetezi cu fleacurile, şi să-i căutăm un bărbat mai bun ca Takeo. Te pricepi tu la acestea.

— Ceeace spui tu este absurd... Eu nu sunt nici curajioasă şi nici îndrăsneaţă ca tine,... ca tine care la cincizeci de ani, petreci încă cum petrec tinerii neînsuraţi.

— Te rog să nu vorbeşti prostii, că n'am poftă de ceartă... Tu ştii că eu ţin la O-Toyo tot cât ţii şi tu... este fata noastră doar. Cu deosebire că eu, în loc să-mi petrec timpul în vorbe zadarnice, eu muncesc ca să o văd fericită. Să mergem amândoi O-Sumi, ca să-i mai risipim urâtul.

Şi amândoi, apucând pe un coridor lung, porniră spre camera fetei.

Hyozo Yamaki era de neam prost, dar era socotit ca negustor foarte şmecher. La începutul carierei sale, tatăl lui Takeo a fost foarte binevoitor cu dânsul, şi de aceea Yamaki rămăsese recunoscător către familia lui, cu atât mai mult, cu cât familia Kawashima era una din cele mai bogate şi cele mai stimate din nobilimea cea nouă.

Yamaki locuia în Schiba, unul din cele mai frumoase cartiere din Tokyo, nu departe de palatul imperial şi mai avea şi o vilă lângă Haschiba. La început, dânsul făcea pe cămătarul, dar acum se ocupa cu furniturile armatei. Singurul lui băiat era în America, unde învăţa comerţul, iar fata sa O-Toyo, ieşise de puţin timp din pensionul Peeress, cel mai aristocratic din Tokyo. In ceeace privea pe nevasta sa nimeni nu ştia să spuie nici cum, nici când a luat-o; se zicea numai că era de fel din Kyoto. Dânsa era o femee simplă şi gospodină, şi mulţi chiar se mirau că Yamaki era mulţumit de dânsa. De fapt, dânsul avea câteva amante, pe cari le vizita destul de des, şi despre existenţa cărora nevasta sa ştia.

*

In iatac, lângă o cutie de sticlă în care era o păpuşe mare, era o harpă şi o mandolină. Intr'un colţ, în faţa unei oglinzi mari, era o prea frumoasă masă sculptată. Intreaga cameră era aşa de bogat împodobită, de părea odaia unui Cresus şi ochiul căuta în patul acoperit de mătăsării scumpe, pe fiinţa care locuia aci.

In pat, o fată de şapte-spre-zece ani, îşi înoda la spate părul său lung, care-i încadra faţa rumenă, cu obrajii rotunzi. Buzele erau strânse, iar ochii, sub sprâncenele subţiri erau umflaţi, acoperiţi parcă de o ceaţă uşoară, ca după un somn petrecut în vise chinuitoare.

— Proasto! — strigă unei servitoare care în clipa aceea ieşia din cameră, după porunca stăpânei sale.

Fata, rămase singură, cu o mişcare nervoasă dete la o parte acoperitoarea patului, sări jos, luă o fotografie ce era printre altele, pe o masă, se uită cu ironie la grupul de fete, îmbrăcate în uniformă de pension, ce reprezenta fotografia, puse degetul pe unul din chipuri şi râzând dispreţuitor, sgârie cu unghia ei roză, chipul rivalei.

In acel moment se deschise uşa:

— Cine este? Tu eşti, Také?

— Da, eu sunt Také..... dar o Také cam chilă, răspunse Yamaki râzând. Inaintă şi şezu lângă pat, pe când mama ei se aşeza de cealaltă parte.

Fata vru să ascunză fotografia, plecându-se înainte.

— Cum te simţi, O-Toyo? Mai bine? Ce făceai? Arată-mi şi mie; arată-mi când îţi zic. Ah! fotografia este Nami-ko-san. Cum ai stricat-o! De o mie de ori ar fi mai bine să zici descântece noaptea, într'un templu, decât să te răsbuni într'un mod aşa de simplu şi de copilăresc.

— Yamaki, de ce o înveţi lucruri rele? — zise nevasta sa.

— O-Toyo, eşti tu fata lui Hyozo Yamaki? Fii demnă de acest nume şi fii curajioasă, şi în loc să te gândeşti mereu la înfumuratul care nici nu visează de amorul tău, mai bine ar fi să te gândeşti să faci pe băiatul vre-unui milionar să se amorezeze de tine. Bunăoară:

Mitsui sau Mitsubuski sau fiul vre-unui mareşal, sau al vre-unui ministru, sau şi mai bine, fiul vre-unui principe străin. Nu fii copilă fără minte.

Excelenţa Sa, domnişoara O-Toyo, care era foarte autoritară şi foarte capricioasă cu mama sa, plângând şi ţipând fără contenire, în faţa tatălui său era timidă şi nu îndrăsnea prea mult.

— Nu vreai să răspunzi, fetiţo? Aşadar, nu poţi să uiţi de fel pe Takeo-san? Tot îl mai iubeşti?... Ascultă, O-Toyo, ai vrea tu să te duci la Kyoto, ca să te mai distrezi puţin? O călătorie de plăcere. Sunt atâtea distracţii la Kyoto, şi unde mai pui că Nishijin nu este departe, şi acolo sunt atâtea fabrici de mătăsării, de unde ai putea să-ţi târguieşti ceva... vr'o **obi**[1]) frumoasă sau vr'o **samnaigasane**[2]). Ce zici? Aşa este că primeşti?

Pe urmă, întorcându-se spre nevasta sa zise:

— O-Sumi, de mult n'ai fost la Kyoto, ai putea să te duci cu O-Toyo.

— Nu poţi să vii şi tu cu noi?

— Eu?.... Nu, eu nu pot; am o mulţime de treburi.

— Atunci nu mă duc; zise nevasta.

— Ce? Nu vrei să mă asculţi?

— Ha! ha!

— Ce este?

— Ha! ha! ha!

— De ce râzi? spune-mi mai bine de ce nu vrei să te duci?

— Nu pot să te las singur.

— Ah! cum poţi să vorbeşti asemenea prostii de faţă cu fata? O-Toyo, nu crede ce zice mama ta, sau mai bine nu o asculta.

— Lasă, nu mai face pe ipocritul cu mine!

— Taci, nu mă necăji. Vino cu mine, O-Toyo, şi o să vezi că lucrurile or să meargă bine.

(Va urma).

[1]) Cingătoare.

[2]) Rochie de mătase, ţesută în trei.

POŞTA ADMINISTRAŢIEI.

Iosif Cloambeş, Siclaş. Am primit 2.40 cor. în abonament până la 28 Februarie 1915.

Redactor responsabil: **Constantin Savu.**

La „Libraria Concordia"

Arad, str. Deák Ferenc nr. 20

se află de vânzare cărţi de rugăciuni, bisericeşti, literare, populare etc. etc.

„Cantorul bisericesc" sau cuprinsul vecernei, utreniei şi liturgiei pe 8 glasuri, împreună cu rânduiala serviciului bisericesc. Aranjat de învăţătorul *George Bugigan.* Preţul: broşat Cor. 10·—, legat în pânză 12·—, în piele . . . . 14·—

Carte de rugăciuni pentru folosul şi mângâierea fiecărui creştin. Intocmită de ierodiaconul Damaschin din Sfânta Mănăstire Sinaia. Legată . . . . . 2·—

Acaftistul prea sfintei Născătoarei de Dumnezeu şi alte Acaftiste şi rugăciuni foarte evlavioase şi de folos. Legată în piele negră aurită . . . . . 3·50

Acaftistul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni. Legate în piele roşie . . . . . 3·20

Acaftistul Preasfintei Născătoare de Dumnezeu şi alte rugăciuni Legată în os alb 10·—

Patima şi moartea Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos. Legată în pânză, aurită . . . . . 2·—

Epistolia Domnului nostru Isus Hristos legată . . . . . —·20

Visul Născătoarei de Dumnezeu. Legată —·20

Rugăciunele şcolarilor şi cântări bisericeşti alese şi întocmite de N. Ştef învăţător. Preţul . . . . . —·50

Culegere de cântări bisericeşti legată . . —·30

Mărgăritarul sufletului. Carte de rugăciuni şi cântări întocmită pentru trebuinţele vieţii. Legată simplu Cor. 1·— în piele 3·20 Cor. în catifea . . . . 5·60

Icoana sufletului Carte de rugăciuni şi cântări bisericeşti. Legată 1·— Cor., legată în catifea . . . . . 5·60

Mântuirea sufletului. Carte de rugăciuni legată . . . . . —·80

Noul Testament al Domnului şi Mântuitorului nostru Isus Hristos . . . . . —·70

Noul aşezământ. Legată . . . . . 1·20

Mulţumită publică.

Tuturor prietinilor, prietenelor şi binevoitorilor, cari din incidentul morţii scumpului nostru socru şi tată

George Robu

fost notar al Hălmăgelului, au grăbit prin numeroasele epistoale de condoleanţă a ne alina durerile noastre amare, precum şi tuturor participanţilor la înmormântarea săvârşită în 9 l. c. le exprimăm din inimă pe aceasta cale sincerile noastre mulţumite.

Hălmagiu, la 23 Febr. 1915.

Văd. Iulia Robu, născ. Imperat,
soţie.

Alexandra şi Veturia,
fiice.

Ro 2370—1

Haine de vară,

pardesiuri, haine pentru bărbaţi, haine pentru baluri, articli de toaletă, umbrele, perdele de dantele şi de pănură se curăţesc şi vopsesc cu multă grijă şi specialitate în

stabilimentul meu industrial de vopsitorie de pănuri şi de curăţitorie chimică,

aranjate cu cele mai noui maşini din străinătate. — Despărţământ special pentru curăţitul, vopsitul pălăriilor pentru bărbaţi şi femei. — In cazuri de moarte hainele de pănură şi de mătasă, hainele pentru bărbaţi etc. se vopsesc grabnic în negru. — Hainele de bărbaţi date spre curăţire se şi repareazăcu specialitate în croitoria mea specială. — Scrisori de recunoştinţă din toate părţile ţării.

Lucza József, vopsitor de pănuri şi curăţitor chimic **Szeged.**

TELEFON: 994. Prăvălie şi stabiliment principal: str. Laudon, nrul 9., colţul pieţei Valeria. (Lu 2106) TELEFON: 994.

STEFAN SLADEK jun. fabrică de mobile

VARŞEŢ, strada Kudritzer numărul 44—46.

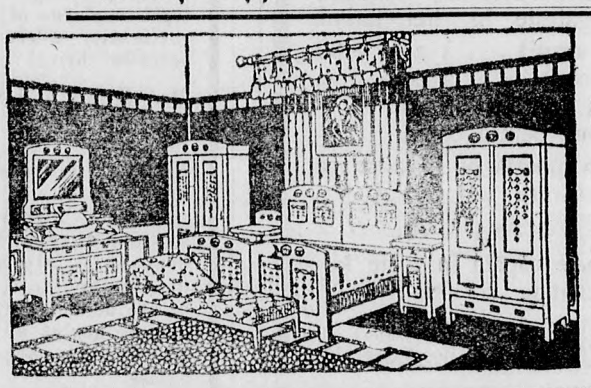

Cea mai renumită

mare fabrică de mobile

din sudul Ungariei (Versecz).

Pregăteşte mobilele cele mai moderne şi luxoase cu preţuri foarte moderate.

Mare depozit de piane excelente, covoare, perdele, ţesături foarte fine şi maşini de cusut. — (Sa 113)

Premiat cu medalia cea mare la expoziţia milenară din Budapesta în 1896.

No 152

Turnătoria de clopote. — Fabrica de scaune de fier pentru clopote alui

Fiul lui Antoniu Novotny, Timişoara-Fabric.

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanţie de mai mulţi ani, provăzute cu adjustări de fier bătut, construite spre a întoarce cu uşurinţă în ori ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o latură fiind astfel scutite de crepare. — Sunt recomandate cu deosebire **CLOPOTELE GĂURITE,** de dânsul inventate şi premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura *S* şi au un ton mai intesiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut şi cu vibrarea mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 kgr. este egal în ton cu un clopot de 461 kgr. patentat după sistemul vechi. — Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fier bătut, de sine stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu adjustare de fier bătut — ca şi spre turnarea de toace de metal. —

Preţuri-curente ilustrate trimit gratuit.

Cea mai bună apă de dinţi premiată la mai multe expoziţii internaţionale cu cele mai mari distincţii.

500 cor.

plătesc aceluia care după întrebuinţarea

apei de dinţi BARTILLAS

—o sticlă 80 fil.— mai are durere de dinţi sau miroasă gura.

Ed. Bartilla-Winkler's Nachf.

L. PLAN

Wien, X. Goethegasse 7.

Se poate cumpăra în toate apotecile şi drogheriile. Să se ceară pronunţat **Apă de dinţi Bartilla**; pentru denunţările falsificaţilor plătesc onorar bun. In comunele în cari nu se poate căpăta această apă trimit franco 7 sticle penfru preţul 5 cor. 80 fil.

ATELIER DE CURELĂRIE, ŞELĂRIE şi COFERĂRIE

ORENDT G. & FEIRI W.

ODINIOARĂ SOCIETATEA CURELARIROR

Strada Cisnădiei 45. SIBIIU, Heltauer-gasse 45.

Magazin bogat în articole pentru curăţat, călărit vânat, sport şi voiaj, poclăzit şi procovăţuri, portmonee şi bretele solide şi alte articole de galanterie pe lângă preţurile cele mai moderate. **CURELE DE MAŞINI, CURELE DE CUSUT ŞI LEGAT SKY** (vârzobi), permanent în depozit. Toate articolele din branşele numite şi reparatura lor se execută prompt şi ieftin. Liste de preţuri la cerere se trimite franco. (O—9)

Comandele prin poştă se efeptuesc prompt şi conştienţios.

In atenţiunea negustorilor!

Acoperirea trebuinţelor de ciocoladă şi zaharicale pentru preţuri de fabrică. :: :: In depozit: Kugler, Heller, Túrth şi Manner. :: ::

GÁBOR MIKLÓS Arad,
Piaţa Andrássy, colţul Salacz utcza
Telefon 1059. Telefon 1059.
(Ga 2270)

CORNEL JUCU

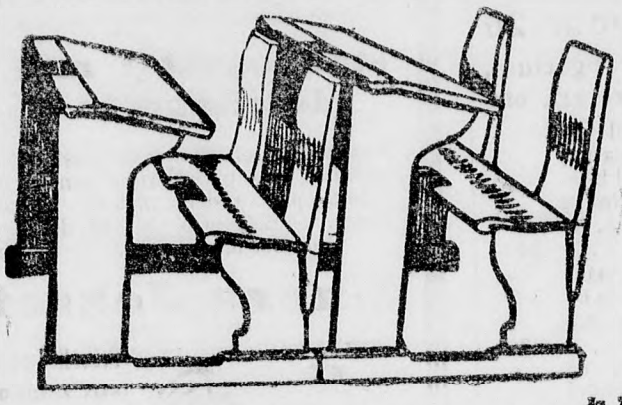

mare stabiliment pentru aranjamente moderne de şcoale şi biserici. ::

LUGOS,
strada Hunyadi nr. 11 şi str. Corvin 9.
Telefon 24.
Sa 762

PRAV DE PELE HÖFER

Acest prav impregnat cu accid boric a cărui efect excelent e în general cunoscut, se pregăteşte în trei tărimi.
No I. **prav de stropit pentru copii** . . à cor. —·80
No II. **Pudră,** albă crem. sau roza . . . à cor. 1·—
No III. **Prav de stropi pentru bărbaţi** à cor. 1·—
»Babysoap« Höfer (săpun pentru copii).

Numai acele sunt veritabile, cari poartă pe fâşia de pe cutie şi pe capacul cutiei iscălitura »HÖFER«.

Săpun Höfer . . . . à cor. —70.

de tot neutral şi inofensiv, se poate căpăta în toate farmaciile din ţară şi străinătate şi dela:

Zentral-Versendungsdepot **HÖFER'S APOTHEKE** WIEN III. Ungargasse 14.
(E 1968—50)

Dacă voeşti

să cumperi bijuterii moderne şi veritabile, adresează-te firmei: **Slepák A.** bijutier, ceasornicar şi auritor

MAROSVÁSÁRHELY, Széchenyi-tér nrul 41.

Magazin de ceasuri elveţiene, de aur, argint, oţel, nichel p. buzunar şi ceasuri cu pendulă. — Bijuterii fine şi briliante, obiecte de lux veritabile de argint şi argint de China, obiecte optice.

In marele meu atelier se execută totfelul de bijuterii şi se repareazâ cu specialitate bijuterii şi ceasuri. — Preţuri convenabile, serviciu prompt. Se 2072

Societatea de asigurare olandeză societate pe acţii.

„Aligemeine Maatschappij van Levensverzekeringen Lifrente" în AMSTERDAM.

Direcţiunea p. Ungaria se află în palatul propriu al inst. în
Budapesta, Kálvin-tér, Baross-utcza 1, Üllöi-ut 2—4 sz.
Intrarea prin poarta nrul 4 din bulevardul Üllöi.

Cele mai ieftine taxe:

Suma asigurărilor la sfârşitul anului 1912 . . .	peste	406 mil. cor.
Suma rezervelor . .	„	120,416.453 cor. 94 fil.
Afară de rezerva replătirilor .	„	986.499 cor. 14 fil.
Plătirile de până acum făcute asiguraţilor . . .	„	13,153.386 cor. 05 fil.

(E 1758)

Dacă suferi în DURERI DE STOMAC!

Fără durere în timpul cel mai scurt şi cu siguranţă, chiar şi cele mai neglijate cazuri, foloseşte

„LAXA", (purgativul de fiere) a lui Sándor,

care curăţeşte stomacul şi intestinele de toate materiile nefolositoare cari sunt lipite de ele şi prin aceasta împiedecă încuierile şi toate morburile ce ar proveni din aceste, ş. a.: **durere de cap, sgârciuri, arsuri, apăsare de stomac, iritare de vomare, greaţă, răgăieli etc.**

O sticlă costă 50 fil., 6 sticle deodată 2·50 fil., 12 sticle 5 coroane.

Efectul purgativei de fiere „LAXA„ va fi permanentă dacă deodată folosim

„Regenolul" (balsam de stomac) a lui Sándor,

„REGENOLUL", această esenţă de stomac vindecă orice soiu de morburi de stomac şi intestine precum şi durerea de cap, curgerea (năpădirea) de sânge, curăţă sângele şi face apetit în gradul superlativ. In cazuri de colică şi iritaţie de vomare în timpul cel mai scurt are efect.

O sticlă cu îndrumările de lipsă costă 1·20 fileri.

Originalul „Laxa" şi „Regenolul" se poate afla la preparatorul original

Sándor Zoltán

farmacist în Erdőszentgyörgy (Ardeal).

Fiecare sticlă e provăzută cu vigneta „INGEM[illegible]" la ce e de recomandat să fie cu atenţiune! (Sa 572)

Ha 2186

F. HACK

mecanic

Sibiiu-Nagyszeben, Dragoner-wache nr. 2.
lângă WILHELM ANDREE.

Execută totfelul de lucrări în branşa aceasta şi anume: **maşini de cusut, biciclete, gramofoane, aparate cinematografice, aparate fotografice, instrumente speciale şi brevetate,** precum şi **introducerea curentului electric şi reţea telefonică.**

Serviciu prompt şi conştiinţios. :: :: :: Preţuri ieftine.

Tiparul tipografiei „Concordia" societate pe acţii în Arad. — Editor responsabil: LAURENŢIU LUCA.